

Orosz katonák a parókián

Az első partizánt pár óra múltán újabbak követték. S ezek nyomán a reguláris hadsereg előőrs is megjelent. Ismét a parókiát szemelték ki, gondolták, itt lakik a legburzsujabb polgár. Estére a parókia hatalmas hallja már orosz katonákkal volt tele. A soknemzetiségű ország minden fajtájából voltak ott: fehéroroszok, tatárok, mongolok, kirgizek, ferdeszemű és tekintetű nem tudom kicsodák.

Mi lesz most?

Sátorlapjukat leterítették az előszoba parkettjére, és leheveredtek. Valamiféle parancsnok is volt velük, akinek engedelmeskedtek. Köztük voltunk mi is, s beszélgetni kezdtünk. Volt

köztük olyan, aki törte a román nyelvet, és így szót értettünk valahogy, én ugyanis gyenge középiskolás szinten értettem a románát. A lakásban mindenütt szétnéztek, a szekrényeket kinyitották, elbújt németek után kutatva. Legalábbis ezzel indokolták mászkálásaikat, de mi nem voltunk teljesen biztosak abban, hogy érdeklődésük csupán a németeknek szól... Lát-szott rajtuk, mennyire megzavarja őket a tisztaság, a rend, a bútorok, s a képek látványa a falon. Nagy urakat sejtettek bennünk. Majd kérdőre fogtak:

– Vannak-e a városban papok, és hol laknak? – És mi, Istenünk oltalmában, szemrebbenés nélkül válaszoltunk:

– Mi vagyunk a papok, és itt lakunk. – Ránk csodálkoztak: – Nem félnek?

– Nem – feleltük.

– S miért nem? – Mi az égre mutattunk, s azt mondtuk:

– Isten a mi oltalmunk! – Nézték ránk, és nem szóltak semmit.

Azután vacsorával kínáltuk őket. Volt házi kenyertünk, finom tepertőnk. Láthatólag megnyugodva kezdtek enni ezek az éhes emberek. Lehetek vagy harmincan. Isten kivette belőlük Géházi indulatát, aki ütni, vágni akarta a megvakult szíriaiakat, akinek Elizeus ezt mondta: „Ne vágasd. (...) Adj nekik kenyeret és vizet, hogy egyenek és igyanak, és elmenjenek az ő urokhoz. És nagy lakomát szerzett nekik.” (2Kir 6,22.23)

De mi történik akkor, ha víz helyett bort akarnak inni a szomjas katonák? Sok borzalmas történet jutott el hozzánk, milyen következményei lettek a borivásnak, hiszen ivás nélkül is felgerjedt nemcsak borra, hanem testre is vágyó ösztönük. Hangot is adtak kívánságuknak. Éppen túl voltunk a szüreten. 15 hektó erős delevári szőlő bora már forrásban volt alattunk, a pincében. Mit mondhattunk volna, amikor nekünk szegeződött a kérdés:

– Hát boruk van-e?

– Van – feleltem határozottan, s a kérdező szemébe néztem.

Lementem a pincébe, s felhoztam egy literrel. Kézzel kézzel járt az üveg. Elismerően csettintettek a nyelvükkel, dicsérték a finom papi nedűt. Az üveg hamar kiürült, nem is jutott mindenkinek, s szinte könyörgésre fogták a dolgot: hoznék fel

még egy literrel. Intett a főnököm. Ám legyen. De csak ez az egy, több nem lehet, ez az utolsó, határoztam el magamban, s ezt közöltem velük is. – Hárásó – biccentettek fejükkel, szent az alku. A második üveg is elfogyott, és – hát nincsenek csodák? – a harmadikra nem került sor. Mi tudjuk: valakit megéreztek bennünk. Aki parancsol a szeleknek és a tengernek, a félelmetesen nagy hatalmú Seregeknek Ura oda irányíthatja az emberek szívét, ahová akarja. Így van ez megírva, és azon a történelmi öszön ez is igaznak bizonyult.

Lassan lebukott a Nap, esteledett. A fáradt harcosok egymás mellett feküdtek a padlózatán. Belekaroltak a géppuskájukba, és hamar elnyomta őket az álom. Törődöttek, fáradtak voltak. Ügyet sem vetettek reánk, amint közöttük lépdeltünk tenyéryei helyein a padlónak. Főnökömmel közös szobában aludtunk, se a hálószobát, sem az irodát, sem a pincét nem zártuk be. Nyitott volt szívünk és nyitott a házunk. Talán ennek is része van abban, hogy ezek a katonák is félelem nélkül viszonyultak hozzánk.

Mondhatom, édesen aludtunk mindketten: „Az Úr a te őriződ (...) a te jobbkezed felől. Tollaival fedez be téged, és szárnyai alatt léssen oltalmad; pajzs és páncél az ő hűsége. Nem félhetsz az éjszakai ijesztéstől, a repülő nyíltól. (...) Mert az ő angyalainak parancsolt felőled, hogy őrizzenek téged.” (Zsolt 121.5; 91, 4.5.11)

Reggelre kelve üres volt már a terem. Nem is tudjuk, mikor, búcsú nélkül mentek tovább. Talán nem akartak felzavarni álmunkból? Legelőször a pincébe siettem. A hordók érintetlenek voltak. Elképesztő! De azért ne legyünk naivak. Nem voltak angyalok ők sem. Lehet ugyan, hogy éjjel újabbak érkeztek, akik nem részesültek a vendégszeretet áldásában. Az irodába lépve ugyanis már más kép fogadott. A főnököm és a saját kerékpáromnak hűlt helye. Három papi palástból „tisztességesen” egyet meghagytak. Egy rend ruha is más gazdára lelt. Egyébként az úrvacsorai szent edényekhez nem nyúltak. Lehattunk volna elővigyázatosabbak is. Nem firtatom immár.

Főnököm fényesre lakkozott parádés kocsiját már a szemünk előtt húzták ki az udvarról más alakulatok katonái. Ek-

kor már úgy éreztem, nem a szólásnak, hanem a hallgatásnak
jött el az ideje.